

N:o 86.

Af herr **A. F. Burman**, om lån ur odlingslånefonden för betalande af kostnader för laga skiften.

Tunga kostnader drabba, som bekant, öfre Norrlands jordägare genom laga skiften och landtmäteriförrättningar, kostnader, för hvilka de ofta ekonomiskt gå under. Inom vidsträckta delar af de redan afvittrade trakterna af lappmarkerna, där bolagen för lång tid förvärfvat sig afverkningsrätt till hemmanens skogar, blir i många fall ett laga skifte början till slutet för bonden såsom själfägande jordbrukare, ty kostnaderna för detsamma uppgå ofta till flere tusen kronor för hvarje delägare, och genom afverkningsrättens försäljning förut beröfvad den enda inkomstkälla af någon betydelse, som han ägde, måste han, då med få undantag den ringa summa denna försäljning inbringade honom redan blifvit förstörd, sätta sig i skuld för skiftets betalande. Men då å de flesta afverkningsrättskontrakt ännu återstå 20 år och därutöfver och de små förtjänster, som lämnas jordägaren genom timmerdrifningar, behöfvas till utskylder och för hushållet, uppstå svårigheter för honom att kunna betala den under sådana omständigheter alltför högt åsatta räntan och amorteringen å den gjorda skulden, så blir följden i allmänhet, att han på grund häraf till sist måste sälja sin jord. Det kan äfven inträffa, att jordbruket å ett dylikt hemman ännu ej nått den utveckling, att något så stort lån, som behöfves, kan erhållas mot en andra inteckning, sedan den första beviljats till säkerhet för afverkningsrätten, och då är bonden som själfägande genast tillspillogifven. Dessa förhållanden använda bolagen tyvärr alltför ofta för utvidgande af sina domäner. Äro de icke redan delägare i en oskiftad by, söka de att blifva

det, äfven om det måste ske genom öfverbetalning, och vilja icke sedan öfriga delägare sälja sina hemman, sökes laga skifte, och ändamålet vinnes därigenom förr eller senare. På sådant sätt hafva en mängd hemman öfvergått i bolagens ägo och komma att göra det fortfarande, om ej på något sätt hjälp bibringas bonden i denna ojämna strid.

En sådan hjälp för skifteskostnadens betalande borde kunna lämnas honom i form af lån ur den s. k. odlingslånefonden på de betalningsvillkor, som för lån ur densamma nu äro föreskrifna. Visserligen är denna fond icke afsedd för ett sådant ändamål, men ingen torde kunna förneka, att icke ett laga skifte höjer jordens värde och på sätt och vis är en förbättring af densamma, ty först med dess afslutande, sedan hvarje delägare vet hvad han i framtiden får behålla, tager odlingen af jorden fart. Rättighet till lån ur fonden i nu antydda syfte synes därför icke kunna rubba den princip, som lagts till grund för deras erhållande.

Med stöd af det anförda, och då snar hjälp här är af nöden, enär många skiften för närvarande äro under handläggning inom lappmarkerna och flere äro under den närmaste framtiden att förvänta, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen antingen ville besluta om sådan ändring af nu gällande bestämmelser af den 14 juni 1901 angående villkoren för lån från odlingslånefonden, att sådana lån äfven måtte kunna på samma betalningsvillkor, som för lån ur densamma nu äro föreskrifna, samt på de villkor i öfrigt Riksdagen behagade bestämma, erhållas för betalande af kostnader för laga skiften, eller, om sådan ändring icke skulle kunna beviljas, att Riksdagen ville anslå 100,000 kronor årligen under 1904, 1905 och 1906 att för samma ändamål och under enahanda villkor tillhandahållas jordägare inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker.

Stockholm den 27 januari 1903.

A. F. Burman.